

MEERTALIGHEID EN TAALONTWIKKELINGSSTOORNISSEN

Wat is het? Hoe kan ik het herkennen? Wat kan ik doen?

**7% van alle kinderen heeft een
taalontwikkelingsstoornis.**

**Meertaligheid is GEEN oorzaak van
taalontwikkelingsstoornissen.**

**Maar een betrouwbare diagnose
van taalontwikkelingsstoornissen
bij meertalige kinderen is
niet gemakkelijk.**

**Een vroegtijdige signalering is cruciaal.
Logopedie helpt!**

www.multilingualmind.eu

Wat is meertaligheid en wanneer word je eigenlijk als meertalig beschouwd?

Ben je pas meertalig als je twee of meer talen perfect beheerst, of ook als je slechts een paar woorden in een andere taal kent?

Er is niet één antwoord op deze vragen: er zijn verschillende definities van meertaligheid. De meest verbreide opvatting is dat sprekers die in het dagelijks leven regelmatig twee of meer talen gebruiken, meertalig zijn, ongeacht of zij hun talen al dan niet perfect beheersen en ongeacht de leeftijd waarop zij begonnen zijn met het leren van deze talen.

In tegenstelling tot volwassenen die een vreemde taal leren, leren jonge kinderen hun taal of talen moeiteloos, zonder enige vorm van formeel onderwijs of instructies, als ze maar genoeg mogelijkheden krijgen om naar een taal te luisteren en die te gebruiken.

Wat is een taalontwikkelingsstoornis?

We spreken van een taalontwikkelingsstoornis wanneer de taalvaardigheden van een kind niet passen bij zijn of haar leeftijd.

Een taalontwikkelingsstoornis is een aangeboren stoornis en wordt **niet** veroorzaakt door gehoorproblemen, intellectuele problemen of neurologische stoornissen.

Een taalontwikkelingsstoornis kan zich op verschillende manieren uiten. Sommige kinderen hebben spraakproblemen, terwijl andere kinderen een beperkte woordenschat of moeite met grammatica hebben. Deze problemen kunnen afzonderlijk of in combinatie met elkaar voorkomen en kunnen zich zowel bij het spreken als in het taalbegrip voordoen.

Kan meertaligheid een taalontwikkelingsstoornis veroorzaken?

»**NEE!** « Taalontwikkelingsstoornissen komen even vaak voor bij eentalige als bij meertalige kinderen.

Taalontwikkeling wordt niet gehinderd door meertaligheid, **maar het signaleren van taalontwikkelingsstoornissen kan wel moeilijker zijn bij meertalige kinderen.**

Hoe manifesteert een taalontwikkelingsstoornis zich bij meertalige kinderen?

Een taalontwikkelingsstoornis treft altijd alle talen van een kind. De symptomen kunnen echter per taal verschillen. Ook meertalige kinderen die zich normaal ontwikkelen, vertonen vaak onevenwichtigheden tussen de vaardigheden in de talen die zij hebben geleerd. De beheersing van een taal hangt bij meertalige kinderen af van de mate waarin zij met die taal in contact zijn geweest (of ze bijvoorbeeld vanaf hun geboorte met beide talen in contact zijn geweest of dat de tweede taal er later in hun ontwikkeling bij is gekomen), en van de intensiteit van die contacten.

Wanneer een kind niet voldoende gelegenheid krijgt om naar een taal te luisteren of deze te spreken, kunnen we niet verwachten dat hij of zij deze taal perfect zal beheersen.

Om deze reden is het niet gemakkelijk om bij meertalige kinderen een taalontwikkelingsstoornis vast te stellen. Soms wordt ten onrechte gedacht dat meertalige kinderen een taalontwikkelingsstoornis hebben, ook al komen hun taalvaardigheden perfect overeen met de mate waarin zij aan een taal blootgesteld zijn en de hoeveelheid leermogelijkheden die zij hebben gehad.

Vaker komt het echter voor dat een taalontwikkelingsstoornis bij meertalige kinderen niet wordt herkend omdat de afwijkingen van het typische verloop van de taalontwikkeling ten onrechte aan hun meertaligheid worden toegeschreven.

Hoe wordt een taalontwikkelingsstoornis bij meertalige kinderen gediagnosticeerd?

Als uw logopedist alle talen van uw kind spreekt, is dat zeker een voordeel, maar helaas is dit zelden het geval. Bovendien zijn er momenteel slechts enkele diagnostische instrumenten beschikbaar (voor een paar talen) waarmee de taalvaardigheid van meertalige kinderen in al hun talen kan worden onderzocht. Daarom is het meestal niet mogelijk om alle talen die een kind spreekt te evalueren.

Maar wanneer logopedisten en ouders samenwerken, kan de diagnose en behandeling van taalontwikkelingsstoornissen bij meertalige kinderen toch succesvol zijn.

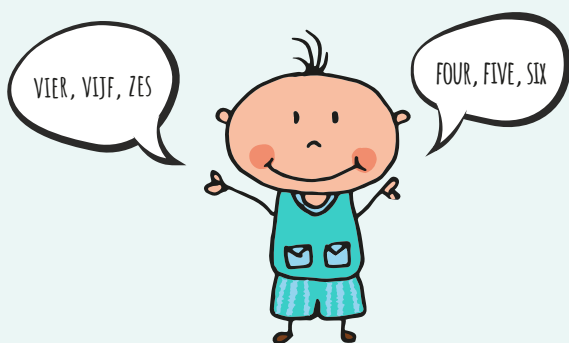
Wat kan ik doen als ik bang ben dat mijn kind een taalontwikkelingsstoornis heeft?

Tijdens de taalverwerving volgen alle kinderen dezelfde opeenvolging van ontwikkelingsmijlpalen, of ze nu één, twee of meer talen tegelijk leren. In het eerste levensjaar worden de eerste woordjes geleerd. Tegen het einde van het tweede levensjaar zouden kinderen ten minste 50 woorden moeten kunnen produceren en in staat zijn deze te combineren tot uitingen van twee woorden. In het derde jaar leren kinderen veel nieuwe woorden en groeit hun woordenschat „explosief“. Tegelijkertijd beginnen zij de eerste zinnen te vormen, ook al zijn deze in het begin niet perfect. Sommige kinderen doorlopen de ontwikkelingsfasen sneller, terwijl andere kinderen er wat langer over kunnen doen. Deze variatie is heel normaal. Kinderen met een taalontwikkelingsstoornis wijken echter sterker af van de gemiddelde taalontwikkeling.

Mogelijke symptomen van een taalontwikkelingsstoornis:

- Het kind begint erg laat met praten.
- Hij/zij is moeilijk te begrijpen.
- Het kind heeft moeite met het leren van nieuwe woorden (zelfs na het tweede levensjaar groeit de woordenschat slechts langzaam)
- Het kind heeft moeite met het begrijpen en opvolgen van instructies.
- Het kind heeft moeite met het produceren van complete zinnen.

Waar kan ik hulp krijgen?

Helaas denken nog steeds veel mensen dat alle taalproblemen vanzelf zullen verdwijnen als een kind ouder wordt, maar een taalontwikkelingsstoornis verdwijnt niet vanzelf. Hoewel de symptomen van een taalontwikkelingsstoornis in de loop van de ontwikkeling kunnen veranderen, blijven ze bestaan. Zo kan een kind dat op vierjarige leeftijd tekortkomingen in de woordenschat vertoont, op vijfjarige leeftijd moeilijkheden hebben met de grammatica, en op zesjarige leeftijd problemen hebben met het correct leren lezen en schrijven. Elk vermoeden van een taalontwikkelingsstoornis moet snel worden onderzocht door een gekwalificeerde logopedist. Op deze manier kan er, in het geval van een taalstoornis, zo snel mogelijk met een op de leeftijd van het kind afgestemde interventie worden begonnen.

»VROEGTIJDIGE SIGNALERING IS CRUCIAAL. LOGOPEDIE HELPT.«

Hoe kan ik mijn kind het beste ondersteunen bij zijn/haar (meertalige) taalontwikkeling?

- Praat met uw kind in de taal die u het beste spreekt en waarin u zich het prettigst voelt.
- Het is geen probleem als de ouders twee verschillende talen gebruiken met het kind. Het is niet verwarrend voor kinderen om thuis twee of meer talen te horen en te spreken!
- Geef uw kind voldoende en herhaalde mogelijkheden om zijn/haar talen te gebruiken. Als u de taal van de omgeving waarin u woont niet kent, kan uw kind deze taal toch goed leren door regelmatig contact met moedertaalsprekers, bijvoorbeeld op het kinderdagverblijf of in recreatieprogramma's.
LET OP: Televisie kijken is niet voldoende om een taal te leren! Kinderen leren talen door interactie, bijvoorbeeld bij het samen spelen, eten, aankleden, enz.
- Lees boeken met uw kind: gebruik de plaatjes om op een creatieve manier met elkaar te communiceren, stel vragen over wat er op de plaatjes te zien is en wat er gebeurt. Op die manier wordt voorlezen een leuke en (inter)actieve dialoog.
- Volg de interesses van uw kind en gebruik ze om interactie/communicatie op gang te brengen: Vertel uw kind wat u gaat doen of geef commentaar op wat hij/zij net heeft gedaan. Spreek tegen uw kind in eenvoudige en korte zinnen.
- Als uw kind problemen heeft met taalontwikkeling, kunt u hem/haar ongemerkt helpen. Bijvoorbeeld, wanneer uw kind een onjuiste zin gebruikt, kunt u het goede voorbeeld geven door de zin te herhalen in de gecorrigeerde vorm. Dit wordt ook wel „**correctieve feedback**“ genoemd.
- Als uw kind een taalontwikkelingsstoornis heeft, is het niet aan te raden om het aantal talen waaraan uw kind blootgesteld wordt te beperken om de taalontwikkeling te „vergemakkelijken“. Op die manier zou u alleen de mogelijkheden die uw kind heeft om zich uit te drukken beperken.

Een samenwerking tussen de universiteit van Konstanz, de katholieke universiteit van Eichstätt-Ingolstadt en IRCCS E.Medea.

Universität
Konstanz

KATHOLISCHE UNIVERSITÄT
EICHSTÄTT-INGOLSTADT

ASSOCIAZIONE
la Nostra Famiglia

